

Při tom bude soudu nalézacímu uvážiti, zda není ve smyslu poslední věty § 126 tr. ř. nutno pro důležitost a obtížnost případu, vyžádati si o přítetnosti obžalované v době činu posudek fakulty lékařské.

Čís. 177.

Předražování. Lhostejno, zda předražovatel jedná pro sebe či jako funkcionář veřejnoprávní korporace.

(Rozh. ze dne 29. dubna 1920, Kr I 115/20.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaných Matěje Š., Augustina N. a Václava Z. do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 1. prosince 1919, jímž všichni tři obžalovaní uznáni byli vinnými přečinem dle § 20 č. 2 b) cís. nař. z 24. března 1917, čís. 131 ř. z., z těchto

d ů v o d ů:

Zmateční stížnost uplatňuje důvod zmatečnosti čís. 9 bez bližšího označení a 10 § 281 tr. ř., ve skutečnosti má na mysli pouze důvod čís. 9 b) § 281 tr. ř., dovozujíc, že jsou zde okolnosti, vylučující zlý úmysl na straně obžalovaných, totiž důvody § 2 lit. e) a g) tr. z. Dlužno předeslati, že rozsudek zjišťuje, že obžalovaní, přijavše jako členové obecního výboru obce L. nabídku sadařů na třešňovou úrodu z obecních sadů v roce 1918, znějící na 7550 K, dali poskytnouti obci cenu patrně přemrštěnou, jsouce si této přemrštěnosti vědomi. Proti zjištěné úmyslnosti jednání na straně obžalovaných poukazuje stížnost na domnělý omyl u obžalovaných a neodolatelné donucení vylučující prý trestnost jejich jednání. Budiž však ihned podotknuto, že omyl, na který se obžalovaní odvolávají, jest omylem právním, který pachatele neomlouvá. Stížnost totiž uvádí, že obžalovaní přijali cenu sadaři nabídnutou, domnívajíce se, že jest přiměřená a netušíce, že jejím přijetím dopouštějí se něčeho trestného. Naproti tomu vyslovuje soud, že obžalovaní jako zkušení hospodáři musili věděti, že třešní bylo nejvýše 40 q, že maximální cena v roce 1917 byla 60 K a 85 K za 1 q, a že věděli, že sady byly prodány v roce 1917, kdy byla úroda třešní mnohem větší než v roce 1918, za 2000 až 3000 K. Neodolatelné donucení shledává stížnost v tom, že byli obžalovaní nuceni přijmouti nabídku nejvyšší, a to vzhledem k předpisu § 69 obecního zřízení, který stanoví, že veškeré jmění obcí, které přináší užitek, dlužno spravovati tak, aby přinášelo důchod co možná nejvyšší, ježto by jinak obžalovaní mohli býti přidrženi k náhradě škody, kdyby byli přijali nabídky méně výhodné, a mimo to by se byli vysazovali podezření, že jednali snad z nekalých osobních pohnutek. Správně však poukázal již první soud na to, že předpisy o předražování platí stejně pro jednotlivce jako pro korporace a že jest nepřipustno, by byla obec obohacována činy v zákoně zakázanými. Předpisy obecního zřízení ukládají sice obžalovaným, by hleděli dosíci při správě obecního jmění co možná nejvyššího důchodu,

avšak zajisté jen v mezích přípustných dle platných zákonů, tedy nikoliv měrou a způsobem v zákoně přímo zakázaným. Zákonná ustanovení proti lichvě válečné, stanovící meze soukromé ziskčnosti v zájmu obecního prospěchu, zavazují obce jako hospodářské subjekty stejně jako soukromníky. Obava obžalovaných, že by respektování platných omezení co do přípustnosti zisku a požadování přiměřené ceny za předměty potřeby jim přineslo újmy majetkové, nebo dokonce podezřívání z nečestného jednání, jsou neodůvodněny.

Čís. 178.

K zločinu podvodu dle § 199 d) tr. z. se nevyžaduje, by podvodným jednáním bylo zmařeno konkrétní opatření státní správy.

Za absolutně nezpůsobilý prostředek k oklamání jest pokládati pouze takový, který, i když se ho správně použije, není za žádných okolností s to, by vyvolal zamýšlený účinek.

(Rozh. ze dne 30. dubna 1920, Kr I 653/19.)

Nejvyšší soud jako zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného Richarda W. do rozsudku krajského soudu v Liberci ze dne 22. listopadu 1919, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem nedokonaného podvodu dle §§ 8, 197, 199 d) tr. z., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Po stránce věcné popírá zmateční stížnost, že by byl obžalovaný předložil padělanou dovolenku pohraničním orgánům v úmyslu, by vojiny uvedl v omyl a aby tím stát utrpěl škodu na svém právu na střežení hranic. Pouhé poškození státního dohledu prý nestačí ke skutkové podstatě zločinu dle § 199 d) tr. z., jest prý nutno, by byl poškozen účel, jehož se státní dohled domáhá, a dále, by úřad upustil od konkrétních opatření, k nimž by jinak byl dán podnět, kdyby byl znám pravý stav věci, padělkem zakrytý. V přítomném případě obžalovaný prý jen z hlouposti se vykázal padělanou dovolenkou, ačkoliv měl pravý propouštěcí list, a nejednalo se mu ani o podloudné dopravení zboží přes hranice ani o oklamání vojenské stráže, by dosáhl zase propuštění. Než úmysl, v jakém jednal pachatel, zjišťuje soud na základě svého přesvědčení, získaného volným uvažováním prostředků průvodních, a nelze zjištění to pokud mu nelze vytýkati některou z formálních vad § 281 tr. ř., bráti v odpor materiálně právním důvodem zmatečnosti, jak činí zmateční stížnost. V přítomném případě vyslovil a odůvodnil rozsudek, že soud nalézací nabytí úplného přesvědčení, že se obžalovaný vykázal k své legitimaci oproti pohraničním strážním orgánům dovolenkou, kterou sám padělal, by je oklamal, nemaje povolení, překročiti hranice, a tím způsobem poškodil stát na jeho právu, kontrolovati a střežiti pohraniční styk. Tím je zároveň vysloveno, že obžalovaný zamýšlel nejen poškoditi abstraktní právo státního dohledu, nýbrž přímo účel, jehož se státní dohled domáhá, t. j.